

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobkyně T. L., zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. příhr. 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2003, čj. OAM-6114/VL-10-03-2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 6. 2004, čj. 59 Az 209/2003 - 35,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 6. 2004, čj. 59 Az 209/2003 - 35, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě kasační stížností napadeným usnesením řízení zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Své usnesení krajský soud odůvodnil tím, že žalobkyně se domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí žádosti o udělení azylu žalobkyni. Krajský soud vycházel ze zjištění, že žalobkyně měla hlášen pobyt na adrese T. 256, šetřením však bylo zjištěno, že se na této adrese nikdy nezdržovala a místo jejího pobytu není známo. Protože rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v řízení podle zákona o azylu, jehož nejdůležitějším prvkem je sám žadatel a jeho poznatky o konkrétním prostředí a o událostech, je přítomnost žalobce, či alespoň jeho součinnost nutná i v soudním řízení. Protože krajský soud dovedl, že v dané věci nelze zjistit místo pobytu žalobkyně a tato skutečnost brání nejméně po dobu devadesáti dnů rozhodnutí ve věci, krajský soud v souladu s ustanovením § 33 zákona o azylu a § 47 písm. c) s. ř. s. řízení zastavil.

Žalobkyně se osobně dostavila k soudu dne 19. 7. 2004, kde jí bylo předáno rozhodnutí o zastavení řízení.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost. Důvod podání kasační stížnosti stěžovatelka spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., uplatnila rovněž důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelka krajskému soudu vytknula, že hodnověrným způsobem nezjistil skutečnosti nasvědčující tomu, že se stěžovatelka nezdržovala více než devadesát dnů v místě svého hlášeného pobytu. Stěžovatelka se zdržovala na adrese P. 9, P. 11, kde si přebírala poštu. Stěžovatelce není zřejmé, proč jí nebyly doručeny písemnosti soudu a má za to, že zásilky byly zasílány na adresu azylového střediska, kde se nezdržuje, protože má povolen pobyt mimo azylové středisko právě na adrese P. 9, P. 11. Přestože stěžovatelka tuto skutečnost soudu neoznámila, bylo povinností soudu zjistit místo pobytu stěžovatelky dotazem na Ministerstvo vnitra, jehož složka povolení k pobytu mimo azylové středisko vydala. Z usnesení není zřejmé, kolikrát a v jakých dnech byly činěny pokusy o doručení zásilky a na jakou adresu. Stěžovatelka vyloučila, že by tyto pokusy mohly být činěny na adresu P. 9, P. 11. Protože nelze objektivně vyslovit závěr, že žalobkyně se po dobu devadesáti dnů zdržuje na neznámém místě a tato situace brání rozhodnutí ve věci, považuje stěžovatelka napadené usnesení za předčasné a nemající oporu v zákoně. Stěžovatelka zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti konstatuje, že v rozsahu směřujícím do usnesení soudu o zastavení řízení se ke kasační stížnosti nebude vyjadřovat.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mimo jiné pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrh na přiznání odkladného účinku, takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů, na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží a to i opakovaně. Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku zbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o této stížnosti.

Dále Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě z důvodů v kasační stížnosti namítaných a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Stěžovatelka se v kasační stížnosti dovolává zrušení

napadeného rozhodnutí mimo jiné pro jeho nepřezkoumatelnost. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že v posuzované věci by byly splněny podmínky ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti, což neplatí, bylo-li před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. V daném případě je třeba dospět k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 33 zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (stěžovatelky) a tato skutečnost brání po dobu devadesáti dnů rozhodnutí ve věci. Úkolem Nejvyššího správního soudu při přezkumu usnesení zastavujícího řízení o žalobě v azylové věci není znovu zjišťovat, zda se v předmětné věci, tedy v době, o níž krajský soud uvedl, že se stěžovatelka na hlášené adrese nezdržovala, stěžovatelka na uvedeném místě skutečně zdržovala či nikoliv. Stejně tak není úkolem Nejvyššího správního soudu podrobně přezkoumávat, jaké byly příčiny neúspěšného doručování soudních písemností stěžovatelce. Úkolem Nejvyššího správního soudu je pouze posoudit, zda krajský soud dostatečně zjistil všechny skutečnosti podstatné pro zjištění místa pobytu stěžovatelky a zda postupoval v souladu s těmito zjištěními. K tomuto posouzení je však třeba, aby z napadeného rozhodnutí bylo zřejmé, jakým způsobem v tomto směru soud postupoval a které skutečnosti vzal za prokázané a ze kterých skutečností vycházel pro svůj závěr o tom, že podmínky ustanovení § 33 zákona o azylu byly splněny. V posuzované věci však tyto skutečnosti nelze z odůvodnění napadeného usnesení zjistit, neboť v uvedeném usnesení se soud omezil pouze na konstatování, že „šetřením bylo zjištěno, že se [stěžovatelka] na adrese [T. 256], nikdy nezdržovala a místo jejího nynějšího pobytu není známo“.

Nelze tedy posoudit, zda krajský soud postupoval správně a vyvinul požadované úsilí ke zjištění místa pobytu stěžovatelky. Zjištění a posouzení těchto skutečností je pak výchozím předpokladem pro posouzení toho, zda nezjištění místa pobytu stěžovatelky bránilo po dobu devadesáti dnů rozhodnutí ve věci. V odůvodnění usnesení se krajský soud vůbec touto otázkou nezabýval a rozhodnutí odůvodnil pouze výše popsaným způsobem. Protože z napadeného usnesení nelze zjistit jakým způsobem krajský soud postupoval při zjišťování místa pobytu stěžovatelky a nelze ani zjistit, které období považoval za dobu devadesáti dnů, pro kterou nezjištění místa pobytu bránilo rozhodnutí ve věci, není možné přezkoumat zda byly či nebyly splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 33 zákona o azylu ve spojení s ustanovením § 47 písm. c) s. ř. s. Obecné konstatování soudu, že nejdůležitějším prvkem v řízení podle azylového zákona je sám žadatel, a že nemožnost zjištění místa pobytu stěžovatelky brání nejméně po dobu devadesáti dnů rozhodnutí ve věci není dostačující a není ani přezkoumatelné.

Za této situace nezbylo než napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení bude krajský soud vycházet z právního názoru vysloveného v tomto zrušovacím rozhodnutí (a již dříve vysloveného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu publikovaném pod č. 378/2004 Sb., NSS) tedy z toho, že z odůvodnění napadeného usnesení o zastavení řízení nebylo možno zjistit, zda byly splněny zákonné podmínky pro postup krajského soudu podle § 33 zákona o azylu ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. Bude proto třeba, aby soud v novém rozhodnutí uvedl, z jakých zjištění vzal za prokázané, že místo pobytu stěžovatelky nelze zjistit a které období považuje za období devadesáti dnů, pro které nezjištění místa pobytu stěžovatelky bránilo rozhodnout ve věci. K výše uvedenému Nejvyšší správní soud podotýká, že devadesátidenní lhůtu uvedenou v § 33 zákona o azylu není možno počítat od data, kdy věc krajskému soudu napadla, ale až od data, kdy poprvé vyšla najevo skutečnost, že místo pobytu žadatele o udělení azylu nelze zjistit, pokud se tato skutečnost posléze ukáže pravdivou i ve světle ostatních provedených důkazů.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud též o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu